

Småföretags- barometern

Kronobergs län

Juni 2021

Ett samarbete mellan:

företagarna

Sparbankernas
Riksförbund

Swedbank

INNEHÅLL

Om Småföretagsbarometern	3
Nettotal och konjunkturindikatorn	3
Sammanfattning av konjunkturläget i Kronobergs län	4
Konjunkturutvecklingen i Sverige och näringslivet i Kronobergs län	5
Näringslivet i Kronobergs län.....	6
Småföretagsbarometern – Kronobergs län.....	7
Konjunkturindikatorn	7
Sysselsättning.....	9
Omsättning	12
Lönsamhetsutvecklingen.....	13
Expansionsutsikter och hinder för expansion.....	15
Slutsatser	17

OM SMÅFÖRETAGSBAROMETERN

Småföretagsbarometern är i första hand en konjunkturenkät som redovisar hur Sveriges småföretag uppfattar det ekonomiska läget och deras förväntningar på utvecklingen de kommande 12 månaderna. Underlaget utgörs av intervjuer med företagare som har minst en och högst 49 anställda. Det är alltså företagarnas personliga uppfattning om konjunkturläget som kommer till uttryck i den redovisade indikatorn för konjunkturen.

Småföretagsbarometern är Sveriges största konjunkturundersökning inriktad speciellt på småföretagskonjunkturen och har genomförts sedan 1985. Undersökningen omfattar 4 000 företag i det privata näringslivet med 1–49 anställda. Urvalet motsvarar totalt över 473 000 privata företag fördelade över hela landet. Storleken på urvalet och antalet respondenter gör att svaren kan delas upp geografiskt så att vi kan mäta skillnader i konjunkturuppfattning hos Sveriges småföretag i samtliga län.

Småföretagsbarometern produceras i samverkan mellan Företagarna, Sparbankernas Riksförbund och Swedbank. Vid genomförandet av intervjuerna har Novus medverkat. Det är vår förhoppning att Småföretagsbarometern på ett positivt sätt ska bidra till att öka kunskapen om och insikten kring de små och växande företagens betydelse för den svenska ekonomin.

företagarna

Sparbankernas
Riksförbund

Swedbank

Nettotal och konjunkturindikatorn

För att underlätta snabba svar ställs frågorna så att de kan besvaras utan hjälp av bokföring och statistik.

- a. Ja/nej
- b. Större, oförändrad eller mindre

Småföretagsbarometerens konjunkturindikator baseras på **nettotal** där svaren räknas om till procentandelar. Skillnaden mellan procentandelen positiva svar och procentandelen negativa svar benämns nettotal. Ett värde mindre än noll betyder kontraktion, medan ett värde över noll betyder expansion. Nettotalet visar alltså hur snabbt tillväxten förändras, snarare än en absolut nivå.

Sedan adderas nettotalet för *syssetsättning, orderingång och omsättning*. Summan av dessa nettotal bildar småföretagens **konjunkturindikator**.

SAMMANFATTNING AV KONJUNKTURLÄGET I KRONOBERGS LÄN

- **Konjunkturen för småföretagen** har mattats av kraftigt under de senaste tolv månaderna. Som ett av totalt sex län har Kronobergs län ett positivt netttotal av konjunkturindikatorn i årets Småföretagsbarometer. Företagens prognoser för de kommande tolv månaderna är mycket optimistiska, med en kraftigt uppgång av konjunkturindikatorn.
- **Sysselsättningstillväxten** i Kronoberg har mattats av för tredje året i rad, men placerar sig fortsatt över riksgenomsnittet. Trots osäkerhet kring pandemin med risk för ytterligare eller långvariga restriktioner är småföretagen positiva om sysselsättningsutvecklingen för de kommande tolv månaderna, med förväntningar om en ökad tillväxttakt.
- **Orderingången** för länets företag har haft en avmattad tillväxttakt under det senaste året, men ligger fortsatt över riksgenomsnittets utveckling och på en positiv tillväxtnivå. Prognosen för de kommande tolv månaderna är tydligt påverkad av den stora optimism som råder bland småföretagen och visar på en mycket stark uppgång.
- **Omsättningstillväxten** i Kronobergs län har mattats av för tredje året i rad, men med en lägre nedgång jämfört med riksgenomsnittet. Företagen i länet förväntar sig en kraftigt ökad tillväxttakt under de kommande tolv månaderna.
- **Tillväxten av lönsamheten** i Kronobergs län har minskat jämfört med i fjol, men tillväxttakten är på en positiv nivå. På ett års sikt förväntas lönsamhetens tillväxttakt i länets företag öka något starkare än riksgenomsnittet.
- Företagen i Kronobergs län upplever bättre expansionsmöjligheter än i fjol. 70 procent av företagen i länet upplever att de har **goda utsikter att expandera** på sikt. Samtidigt vill nio av tio företag i länet växa.
- Brist på lämplig arbetskraft är det enskilt **största tillväxthindret** som Kronobergs företag upplever. Även höga arbetskraftskostnader och politisk oförutsägbarhet är betydande hinder för tillväxt bland hos företagen.

KONJUNKTURUTVECKLINGEN I SVERIGE OCH NÄRINGSLIVET I KRONOBERGS LÄN

Landets småföretag med 1–49 anställda har drabbats hårt av coronapandemin och tillväxten föll kraftigt både i Sverige och omvärlden. Att konjunkturen skulle vika kraftigt nedåt förutsågs dock i fjolårets Småföretagsbarometer. Årets undersökning visar att konjunkturindikatorn föll till minus 15 jämfört med fjolårets utfall på 37. Det är den lägsta nivån i barometerens 35-åriga historia och visar på en kraftig konjunkturförsvagning under det senaste året. Nedgången blev dock inte lika djup som företagarna befarade i fjol då konjunkturindikatorn förväntades falla till minus 20. Det är framför allt en mildare nedgång i ordergång och omsättning som dämpade fallet medan sysselsättningen utvecklades betydligt svagare än förväntat. Företagens uppfattning om konjunkturen har gradvis blivit mindre negativ under undersökningsperioden, som var veckorna 10–16. Detta innebär att konjunkturindikatorn steg under andra hälften av undersökningsperioden. I en delrapport vecka 13 noterades konjunkturindikatorn till minus 19, därefter har alltså uppfattningen om läget gradvis ljusnat om än från låga nivåer.

Tillväxtutsikterna för småföretagen ser betydligt mer gynnsamma ut än för ett år sedan. Framför allt gynnas de kontaktnära branscherna av den ökade vaccineringen mot covid-19 och på sikt färre restriktioner. Även finans- och penningpolitiken förväntas vara fortsatt stödjande under det närmaste året. Småföretagen förutser en kraftig konjunkturåterhämtning under de närmaste tolv månaderna efter ett dramatiskt år. Den samlade konjunkturindikatorn förväntas stiga till 89. Det är den högsta nivån sedan 2011 drivet av en ökad ordergång och omsättning, även sysselsättningen väntas ta fart igen efter att ha minskat under det senaste året.

De mest expansiva framtidsplanerna finns i de större företagen, fler än 20 anställda, där den förväntade konjunkturindikatorn noteras till 148 följt av 122 för företag med 5–9 anställda och 80 i företag med minst antal anställda (1–4 anställda). Undersökningen visar också att företag som bedriver utrikeshandel (export och/eller import) är mer optimistiska än de som inte har någon kommersiell handel med omvärlden.

Näringslivet i Kronobergs län

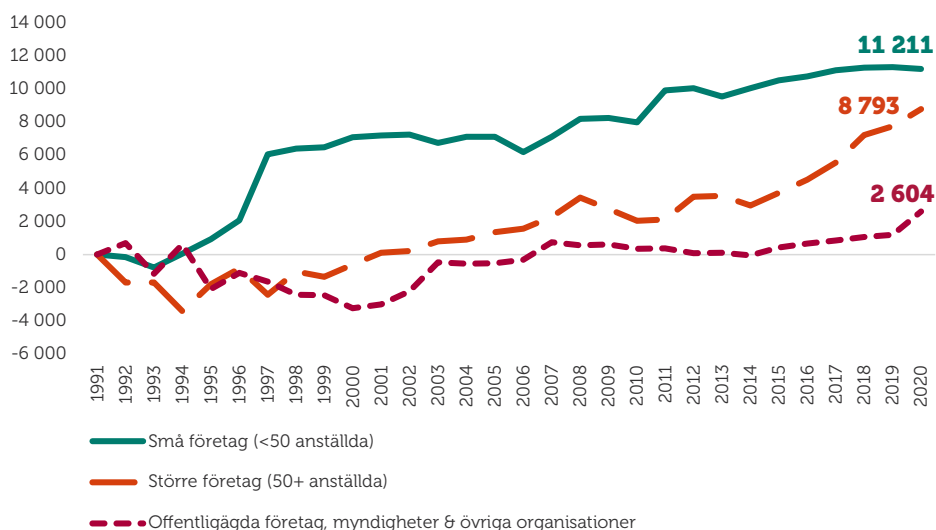
Näringslivet i Kronobergs består av företag inom olika verksamheter. De västra delarna av länet, ofta refererat till som Gnosjöregionen, präglas av en stark företagarkultur. En stor del av företagen är verksamma som underleverantörer inom tillverknings- och tjänstesektorn. Skogsindustrin har alltid varit en viktig näring och de gröna näringarna har stor betydelse i regionen med goda förutsättningar för livsmedelsproduktion. Länet karaktäriseras av en relativt expansiv utveckling i residensstaden Växjö där även Linnéuniversitetet och länssjukhuset finns. Övriga delar av länet har en betydligt svagare utveckling med befolkningsminskning och högre arbetslöshet som följd.

Kronobergs län är ett viktigt genomfartslän och korsas av E4:an. Även järnvägen är mycket viktig som genomfartsled.

Den lokala näringslivspolitikerna behöver verka för att få fler nya företag att etablera sig i regionen, även generations- och ägarskifte i befintliga företag är viktigt för näringslivsdynamiken.

Figur 1 visar att det är de mindre, växande företagen som står för sysselsättningstillväxten i Kronobergs län.

Figur 1 Tillväxt av jobb i Kronobergs län sedan 1990 (källa: SCB) ¹

¹ Arbetsställen utan anställda räknas som 1 jobb. Sektorn jordbruk, skogsbruk & fiske, samt juridiska former så som bostadsrättsföreningar, kommuner och dödsbon exkluderas.

SMÅFÖRETAGSBAROMETERN – KRONOBERGS LÄN

Konjunkturindikatorn

I Småföretagsbarometern redovisar vi Kronoberg läns utveckling för sysselsättning, orderingång och omsättning för att få en bild över konjunkturläget i länet. Genom att addera nettotalen för dessa tre får vi konjunkturindikatorn för småföretagen i Kronobergs län. Länets företag har upplevt en tämligen kraftig återhämtning i konjunkturen efter två perioder av svag konjunktur, först under 2008 – 2009 (netttotal -2) och sedan en andra gång under 2011 – 2012 (netttotal 7).

I 2020 års mätning var det sammanvägda nettotalet för konjunkturindikatorn i länet 45. I årets Småföretagsbarometer är nettotalet 5 vilket därmed visar på en svagare tillväxt under de senaste tolv månaderna, ett tapp på totalt 40 indexenheter sedan fjolårets rapport. Trots en kraftig avmattning är det dock fortsatt tillväxt i länet eftersom nettotalet är över noll. Länets konjunkturindikator placerar sig över riksgenomsnittet vars nettotal är -15 (figur 3).

Utfallet av årets konjunkturindikator blev betydligt högre än vad länets företagare förväntade sig i fjol. Stor oro och ovisshet om spridningen av covid-19

och dess effekter på företagande och svensk ekonomi resulterade i att företagen i fjolårets rapport trodde på en negativ tillväxttakt till ett nettotal på -50.

Som ett av totalt sex län mäter Kronobergs län ett positivt nettotal av konjunkturindikatorn i årets Småföretagsbarometer. Det kan därmed konstateras att företagen i länet har klarat sig lindrigare undan den ekonomiska kris som pandemin inneburit jämfört med företag i andra delar av landet.

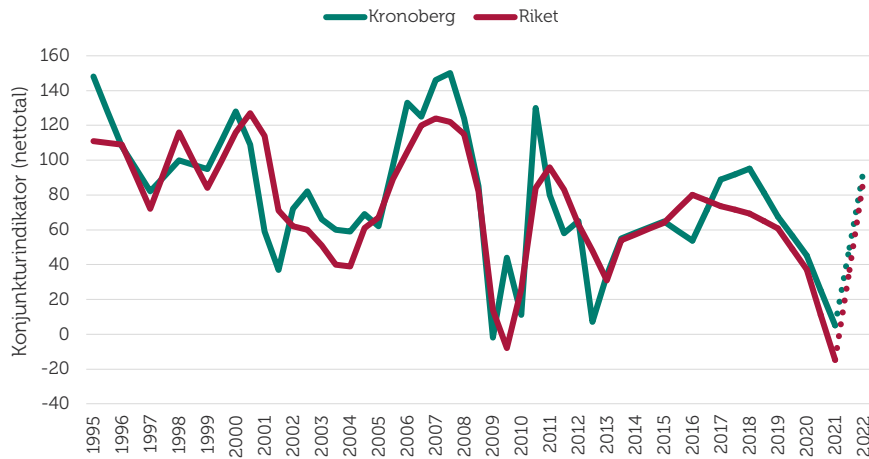
Efter mer än ett år med coronapandemin närvarande är företagen mycket optimistiska inför det kommande året. Deras sammanvägda prognoser för sysselsättning, orderingång och omsättning visar en kraftig uppgång till en konjunkturindikator på nettotalet 94. Ett sådant utfall skulle innebära en uppgång med hela 89 indexenheter jämfört med resultatet för årets mätning. Motsvarande utveckling för riksnittet är ett förväntat nettotal på 89. Vaccineringen mot covid-19, fortsatta finanspolitiska stimulanser och en ljusare omvärldskonjunktur bidrar sannolikt till småföretagens optimism.

Konjunkturen beskriver den makroekonomiska utvecklingen, alltså det allmänna ekonomiska läget i en ekonomi. Framförallt omfattar begreppet arbetslöshet, inflation och tillväxt. När man talar om konjunktur brukar man tala om hög- eller lågkonjunktur beroende på konjunkturcykeln. En konjunkturcykel är vanligtvis mellan tre till åtta år.

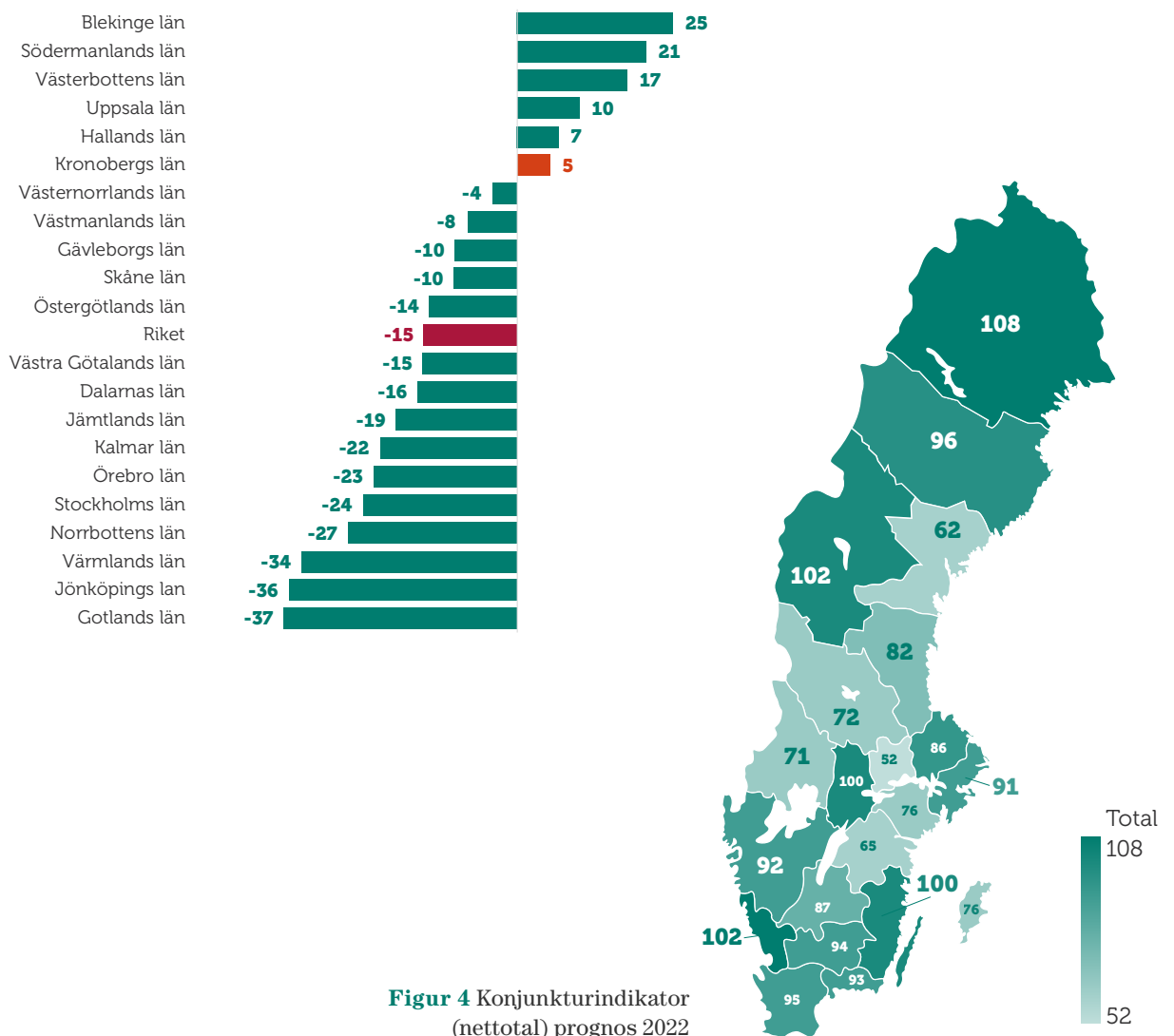
Högkonjunktur är när näringslivet har fullt upp med att producera och leverera varor eller tjänster. Det betyder att arbetslösheten är låg och att investeringarna ökar.

Lågkonjunktur är när efterfrågan på varor och tjänster är mindre än det som produceras. När företagen upplever minskad efterfråga på varor eller tjänster, kan de tvingas dra ner på personal och avstå nyinvesteringar. Det betyder att arbetslösheten ökar och investeringar minskar.

Figur 2 Sammanlagd konjunkturindikator; sysselsättning, ordergång och omsättning (nettotal) i Kronobergs län och riket 1995–2021

Figur 3 Länsfördelning runt riksgenomsnittet av sammanlagd konjunkturindikator (nettotal) 2021

Figur 4 Konjunkturindikator (nettotal) prognos 2022

Sysselsättning

Mellan 2018 och 2019 mattades tillväxttakten i Kronoberg relativt kraftigt och en nedåtgående trend har sedan dess följt sysselsättningsutvecklingen i länet. Även under det senaste året har tillväxttakten mattats av till ett netttotal på -1, jämfört med 1 i fjol. Totalt har 15 procent av företagen i länet ökat sin personalstyrka medan 16 procent har minskat den. Årets netttotal av sysselsättningsutvecklingen i Kronobergs län ligger därmed över riksnittet vars netttotal är -4.

Sysselsättning mäter hur många som har jobb. Att vara i arbete kan vara som anställd, egen företagare eller att på annat sätt arbeta heltid eller deltid. Ett netttotal över noll betyder att andelen företag som ökat sysselsättningen är större än andelen företag som minskat sysselsättningen, det vill säga att sysselsättningen totalt sett ökar i landets småföretag.

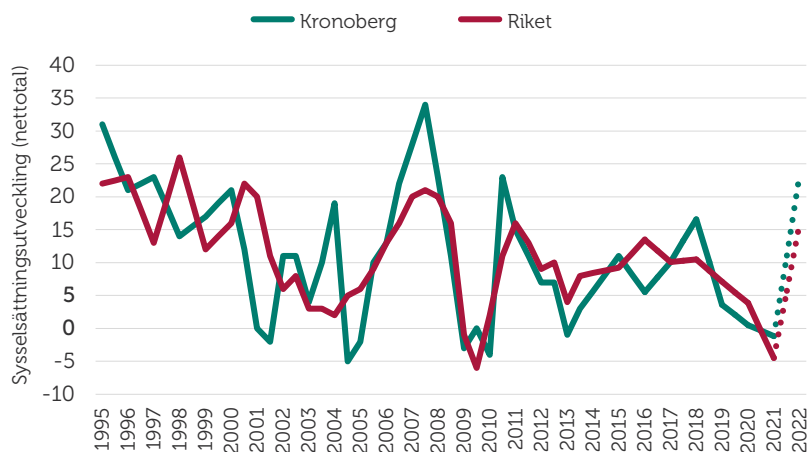
Utfallet av sysselsättningstillväxten i länet blev lägre än vad företagen förväntade sig i fjol. Då var deras prognos en ökad tillväxttakt till nettotalet 7. Coronapandemin och efterföljande restriktioner för att minska smittspridningen har drabbat näringslivet hårt. Särskilt besöksnäring och konsumentnära verksamheter men även industri- och tillverkningssektorn har upplevt stopp av produktion och leveranser till följd av pandemin, vilket har gett avtryck i småföretagens sysselsättningsutveckling.

Krisen är ännu inte över, men nu ser småföretagen ljuset i tunneln. Trots osäkerhet kring pandemin med risk för ytterligare eller långvariga restriktioner för att begränsa smittspridningen är de positiva om sysselsättningsutvecklingen för det kommande året. Småföretagen i länet förväntar sig då en ökad tillväxttakt av sysselsättningen. Nettotalet förväntas hamna på 23, vilket skulle innebära en kraftig återhämtning. I riket som helhet är förväntningar ett netttotal på 16.

Det kan vara värt att notera att småföretagens optimistiska anställningsplaner till viss del speglar den djupa kris som många av företagen befunnit sig i, med personalneddragning och permitteringar som följd. Optimismen i årets undersökning är därmed delvis en återgång till mer normala förhållanden, vilket innebär att anställningsplanerna till stor del kan tolkas som en återanställning snarare än nyanställning.

Sett till resultaten för hela riket framkommer att det inom såväl handel, transport, hotell och restaurang, som inom tillverkning och byggverksamhet finns en övervikt av företag som tror att sysselsättningen kommer öka. De mest optimistiska sysselsättningsplanerna har företag med 20–49 anställda, medan de minsta företagen med 1–4 anställda är något mer försiktiga. Resultaten visar också att småföretag som bedriver internationell handel är mer optimistiska om sysselsättningen. Dessa uppfattningar är sannolikt representerade även bland företagen i Kronobergs län.

Figur 5 Sysselsättningsutvecklingen (netttotal) i Kronobergs län och riket 1995–2021

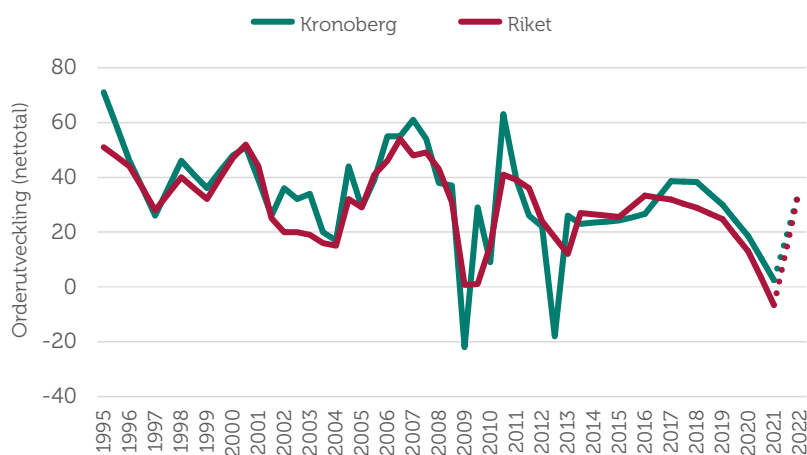
Orderingång

Orderingångens tillväxttakt i Kronobergs län har mattats av under de senaste tolv månaderna, från nettotalet 19 i fjol till 2 i årets mätning. Tillväxttakten i företagens orderingång har därmed varit vikande sedan 2018, se figur 6. Totalt uppger 33 procent av företagen en ökning i orderingången under det senaste året, samtidigt som 31 procent uppger att den minskat. Orderingången i länets företag har därmed dock fortsatt växa, om än inte lika gynnsam som under fjolåret. Trots en ihållande avmattning är länets orderutveckling fortsatt starkare än riksnittet, vars vikande tillväxt resulterar i nettotalet -7. Utfallet för orderutvecklingen blev betydligt starkare än företagens prognos i fjolårets rapport, då det förväntade nettotalet för 2021 var -29.

Med **orderingång** menas vanligtvis de beställningar som erhållits under en viss period. Eftersom själva antalet beställningar inte är särskilt informativt mäts orderingång som hur det totala värdet avseende orderingången, eller antal uppdrag, förändrats under tidsperioden.

Prognosen för orderutvecklingen de kommande tolv månaderna är tydligt påverkad av den stora optimism som råder bland småföretagen och visar på en mycket stark uppgång. Bland företagen i länet tror 51 procent att deras orderingång kommer öka, medan 15 procent förväntar sig att den minskar. Detta ger ett förväntat nettotal på 36, vilket är på samma nivå som riksgenomsnittet.

Figur 6 Orderutveckling (netttotal) i Kronobergs län och riket 1995–2021

Tackat nej till order

När tiden inte räcker till eller om finansiering till nödvändiga investeringar och personal saknas kan många företag behöva tacka nej till order. Av samtliga småföretag i länet har 42 procent tvingats tacka nej till order, samma nivå som i fjol och högre än riksgenomsnittets 33 procent.

Precis som för övriga Sverige är den främsta anledningen till att företagen tackat nej till order att de redan har mer att göra än vad de hinner med. I länet anger 49 procent av företagen detta som främsta anledning, jämfört med riksgenomsnittet på 51 procent. Motsvarande andel bland företagen i länet var 42 procent i fjol.

Likt tidigare år är även arbetskraftsbrist en betydande anledning till att företagen tackar nej till order. Som vi kommer att redogöra för längre fram upplever många företag i Kronobergs län kompetensbrist som främsta tillväxthinder. Detta kan förklara varför arbetskraftsbristen, exempelvis kompetens- och matchningsproblematik, samt att företagen redan har mer att göra än vad de hinner med anges som huvudorsaker till att de tackat nej till order.

Alternativet "annan anledning" kan exempelvis vara att lönsamheten inte är tillräcklig i uppdraget eller att det är brist på råvara eller materiel hos företaget för att möta uppdraget.

Figur 7 Huvudorsaken till att företag har tackat nej till order under de senaste 12 månaderna

Omsättning

Omsättningstillväxten i Kronobergs län är alltjämt på en positiv nivå, men tillväxttakten har för tredje året i rad mattats av. Omsättningstillväxten i länet har minskat i årets undersökning till nettotalet 4 jämfört med 4 i fjol. Avmattningen har dock inte varit lika kraftig i länet jämfört med riket som helhet och tillväxttakten är därmed starkare än riksgenomsnittet, vars nettotal för omsättningsutvecklingen är -4. I länet har 33 procent av företagen haft en ökad omsättning under de senaste tolv månaderna medan 29 procent minskade sin omsättning.

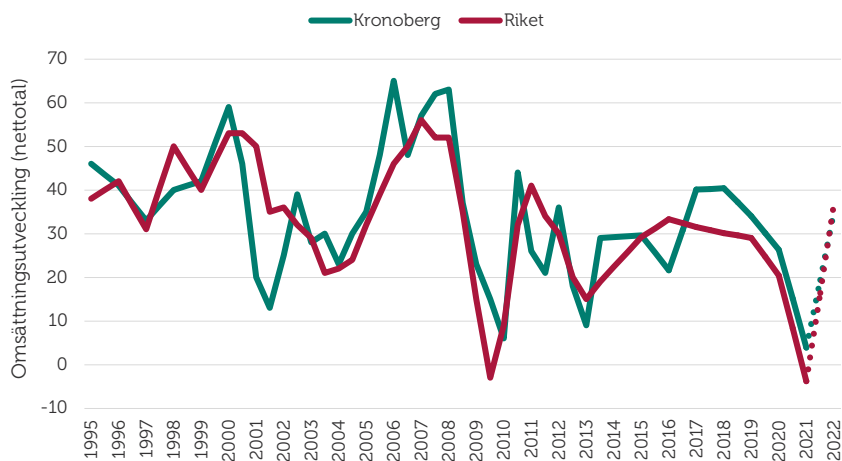
Ett företags **omsättning** är likvärdigt med dess sammanlagda intäkter från sålda varor och utförda tjänster under en viss period. Förändringar i omsättningen jämfört med föregående period används ofta för att indikera företagets tillväxt.

När coronapandemin slog till under 2020 såg företagen att efterfrågan minskade snabbt på många verksamheters varor och tjänster. Detta avspeglades i företagens prognoser för det kommande året. I fjolårets rapport förväntade sig därför företagen en kraftigt avmattad omsättningstillväxt under de kommande tolv månaderna med ett förväntat nettotal på -27. Med årets nettotal 4 ser vi att utfallet blev betydligt högre än vad de förväntade sig i fjol.

Precis som för sysselsättningen och orderutvecklingen är prognosen för omsättningsutvecklingen de kommande tolv månaderna mycket optimistiskt bland länets småföretag. Företagen tror på en stark uppgång där 49 procent av företagen förväntar en ökad orderingång, medan 14 procent förväntar sig att den minskar. Detta ger ett förväntat nettotal på 35. Motsvarande nettotal för rikssnittet är 37.

Det ska dock påpekas att den förväntade omsättningsökningen sker från låga nivåer och det är för tidigt att bedöma hur mycket av omsättningsfallet i kronor räknat som kan återhämtas under det närmsta året. Osäkerhet kring smittspridningen kvarstår som en reell nedåtrisk i bedömningen.

Figur 8 Omsättningsutveckling (netttotal) i Kronobergs län och riket 1995–2021

Lönsamhetsutvecklingen

Företagens möjligheter att växa genom investeringar och nyanställningar hänger delvis ihop med lönsamhetsutvecklingen. Figur 9 visar att lönsamheten i Kronobergs läns företag har återhämtat sig från 2013 och att länet sedan dess haft en god lönsamhetstillväxt. I fjol minskade dock tillväxten bland länets företag efter ett starkt 2019, och även detta år mattas tillväxttakten av. Bland företagen i Kronobergs län har 32 procent haft en ökad lönsamhet under de senaste tolv månaderna, medan den minskat för 23 procent. Länets samlade netttotal för lönsamhetsutvecklingen minskar därmed från fjolårets 14 till årets 9. Motsvarande netttotal för riksgenomsnittet är -4.

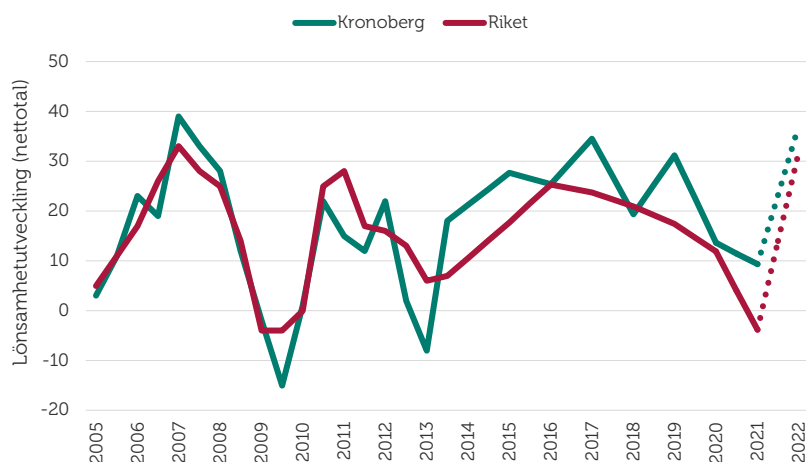
I fjolårets rapport hade småföretagen i länet låga förväntningar för lönsamhetsutvecklingen för de kommande tolv månaderna, sannolikt till följd av osäkerhet kring vilka effekter pandemin kunde komma att innebära för företagen. Prognosen var då en avmattad utveckling till nettotalet -20. Utfallet blev därmed betydligt bättre än vad företagen i länet förväntade sig. Tuff kostnadskontroll och snabb anpassning efter förändrade villkor till följd av pandemins effekter kan ha påverkat lönsamhetens utfall i många verksamheter. Även de stöd som riktats till näringslivet kan ha bidragit till att upprätthålla lönsamheten i vissa företag, trots att stora delar av verksamheten varit kraftigt påverkad.

På ett års sikt förväntas det sammanlagda nettotalet för lönsamheten bland Kronoberg läns småföretag öka till 37, vilket är en något kraftigare uppgång jämfört med rikssnittet. Ett sådant utfall hade varit ett historiskt högt netttotal för lönsamhetsutvecklingen, se figur 9. Bland företagen i länet tror 45 procent på en högre lönsamhet medan 8 procent tror att den blir lägre under det kommande året.

För riket som helhet finns en bred samsyn om en förbättrad lönsamhet även på branschnivå. Såväl industri- som tjänstesektorn ser mycket positivt på utvecklingen det kommande året. Tjänsteföretag som påverkats stort av pandemin är positiva om utvecklingen framåt och inom hotell och restaurang, utbildning samt kultur räknar cirka hälften av företagen med förbättrad lönsamhet det närmaste året.

Även om den ekonomiska återhämtningen går snabbt är det troligt att företagens faktiska utveckling av lönsamheten kommer vara lägre än förväntat. Exempelvis kan kompetensbrist och priskonkurrens pressa lönsamheten och företagen tenderar att överskatta lönsamhetsutvecklingen. En svagare konjunkturutveckling till följd av kvarvarande restriktioner och smittspridning, ökade omvärldsrisker och en ökande konkurrens kan bidra till att lönsamheten utvecklas mindre positivt än förväntat.

Figur 9 Lönsamhetsutveckling (netttotal) i Kronobergs län och riket 2005–2021

Företagens prisförväntningar

Företagens planer på eventuella prishöjningar ligger på en betydligt högre nivå än förra året. I länet förväntar sig 61 procent av företagen att deras försäljningspriser kommer öka under det kommande året. Detta är högre än både riksgenomsnittet på 39 procent och fjolårets 21 procent. I fjolårets rapport vek förväntningarna om prisutvecklingen brant nedåt, sannolikt till följd av småföretagens osäkra och försiktiga prognoser. Ett svagt konjunkturläge innebar svårigheter för företagen att höja sina priser. Givet årets positiva prognoser och en utbredd förhoppning om återhämtning återgår företagens förväntningar till att deras försäljningspriser i hög grad kan öka.

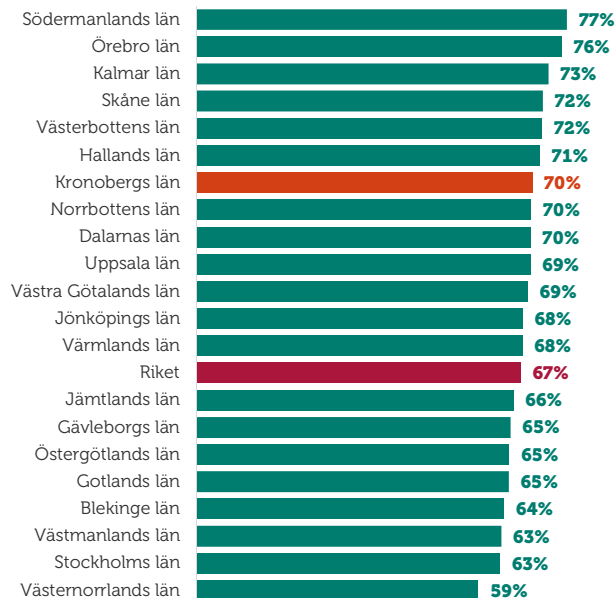
Det stigande resursutnyttjandet skapar förutsättningar för en uppgång i priserna samtidigt som det är rimligt att anta att kostnadstrycket kan stiga relativt långsamt.

I ett scenario med snabbare återhämtning kan det uppstå utbudsbegränsningar på grund av brist på personal eller problem med leveranser av varor. Detta som skulle kunna driva upp löner och priser. I ett scenario med långsammare återhämtning väntas företagen istället i större utsträckning hinna anpassa sysselsättningen och bygga lager för att kunna möta den mer långsamt stigande efterfrågan. Effekten av detta skulle då kunna bli lägre lönetryck och en lugnare prisutveckling.

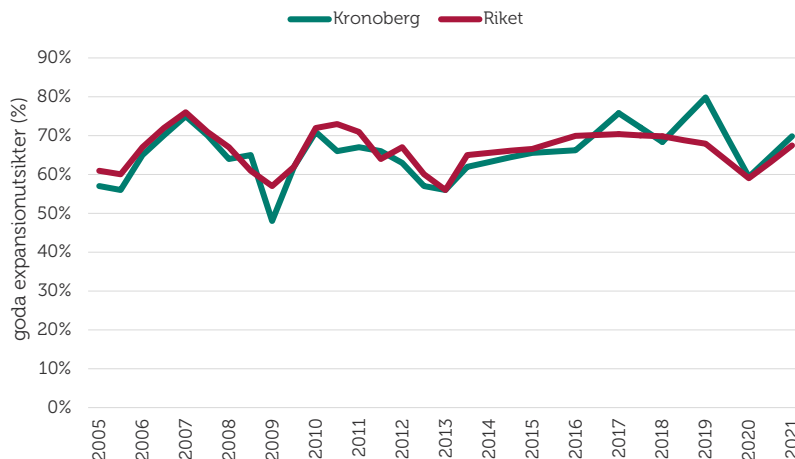
EXPANSIONSUTSIKTER OCH HINDER FÖR EXPANSION

Ett återkommande och glädjande resultat i Småföretagsbarometern är att småföretagen ser fortsatt goda möjligheter att expandera. Företagen i Kronobergs län upplever bättre möjligheter att växa framöver jämfört med rikssnittet, 70 procent respektive 67 procent, se figur 10. Samtidigt vill nio av tio företag i länet växa. Figur 11 visar att företagens expansionsutsikter, likt rikssnittet, är uppåtgående.

Figur 10 Företagens expansionsutsikter (andel som ser goda expansionsmöjligheter) per län och i riket 2021

Figur 11 Expansionsutsikter (andel som ser goda expansionsmöjligheter) i Kronobergs län och riket 2005–2021

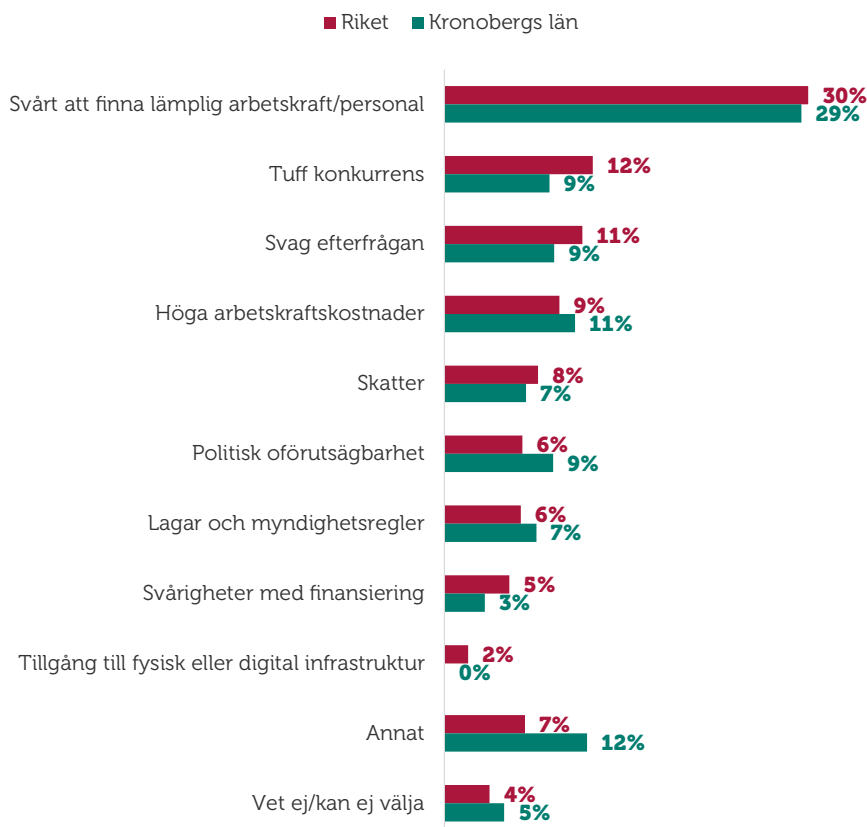

Det är relativt enkelt att starta företag i Sverige, men inte alltid lika lätt att få företaget att växa och bli framgångsrikt. Det finns många svårigheter och hinder som hämmar företagarnas jobb- och välfärdsskapande. Det gäller till exempel småföretagens konkurrenssituation, samt konkreta hinder som kostnaderna för att anställa och möjligheten att hitta nya medarbetare med rätt kompetens.

Det främsta tillväxthindret är bristen på lämplig arbetskraft, ett hinder som inte har minskat nämnvärt i betydelse trots en svagare arbetsmarknad. I årets undersökning uppger 29 procent av företagen det svaret, jämfört med fjolårets 30 procent. Även tidigare mätningar bekräftar att svårigheterna att hitta lämplig arbetskraft utgör ett betydande hinder för tillväxt. Problemen med kompetensbrist och matchning på länets arbetsmarknad fortsätter därmed att vara betydande.

Politisk oförutsägbarhet har ökat sedan i fjol, med omkring var tionde företag som uppger det som största hinder för tillväxt (i fjol 5 procent). Ovisshet om restriktionernas varaktighet och andra beslut för att förhindra smittspridning har gjort det svårt för företagen att kunna planera sin verksamhet. Andra vanliga tillväxthinder är svag efterfrågan och höga arbetskraftskostnader, vilket 9 respektive 11 procent av företagen uppger.

Figur 12 Tillväxthinder enligt företagen i Kronobergs län och i riket 2021 (procent)

SLUTSATSER

Coronapandemin har slagit hårt mot landets småföretag och krisen är långt ifrån över, men nu ser småföretagen ljuset i tunneln. Konjunkturläget i näringslivet har gradvis förbättrats under de senaste tolv månaderna men skiljer sig kraftigt åt mellan olika branscher. Industrisektorn går bra och får stark draghjälp från exporten och återhämtningen i omvärlden, medan konsumentnära verksamheter såsom handel, hotell och restaurang fortfarande i högre grad påverkas av restriktionerna och uppvisar en påtagligt svagare konjunktur och försämrad lönsamhet.

Småföretagsbarometern visade 2020, redan i inledningen av pandemin, ett kraftigt fall i konjunkturen. Hela 19 av Sveriges 21 län upplevde en svagare konjunktur jämfört med motsvarande mätning 2019. Samtidigt föll företagens förväntningar kraftigt för sysselsättning, omsättning och ordergång.

Årets Småföretagsbarometer visar att fjolårets dystra framtidsförväntningar till stor del har besannats. Konjunkturindikatorn, en summering av nettotalen för svaren om sysselsättning, omsättning och ordergång, har under den senaste tolv månadsperioden sjunkit till -15 bland Sveriges småföretagare som helhet. Detta är den lägsta nivån i Småföretagsbarometerens 35-åriga historia. Avmattningen i konjunkturen för småföretagen är utbredd och nettotalet för konjunkturindikatorn är lägre i samtliga län jämfört med i fjol. Däremot ser vi att sex län, varav Kronoberg är ett, fortsatt har en positiv tillväxttakt med ett nettotal över noll.

När småföretagen blickar framåt är det emellertid med en ljusning i sikte. Företagen i Kronoberg läns är mycket optimistiska om konjunkturutvecklingen det kommande året, prognosen ger nettotalet 94. Detta är även över det historiska riksgenomsnittet 76. När småföretagens förväntan på sysselsättning, ordergång och omsättning vägs samman förutser de alltså en kraftig uppgång. I takt med vaccinering och sjunkande smitta kommer restriktionerna kunna mildras, vilket kan antas ge ytterligare skjuts till konjunkturen. Detta kommer i synnerhet gynna de inhemska tjänstenäringsverksamheter som påverkats mest av pandemi och restriktioner.

Sett till riket som helhet framträder att det inom såväl handel, transport, hotell och restaurang, som inom tillverkning och byggverksamhet finns en övervikt av företag som tror att sysselsättningen kommer att öka. Vaccineringen mot covid-19, fortsatta finanspolitiska stimulanser och en ljusare omvärldskonjunktur bidrar sannolikt till småföretagens optimism.

Oaktat småföretagens positiva sysselsättningsplaner kommer det att ta tid innan fler kan anställas. När verksamheten i småföretagen tar fart igen ökar normalt sett antalet arbetade timmar för befintlig personal först innan företagen väljer att nyanställa igen. Men det finns också en osäkerhet kring smittspridningen och restriktionerna som kan bidra till att många småföretag avvaktar med att nyanställa. Även fallande omsättning och pressad lönsamhet under det gångna året medför en risk att småföretagens resurser kan vara begränsade och deras sysselsättningsplaner därmed för optimistiska.

Pandemin har slagit hårt mot landets småföretag, men nu ser de ljuset i tunneln. Nu gäller det att ge Sveriges småföretag de bästa förutsättningarna för återstart. De mindre företagen och deras tillväxt kommer att vara nyckeln till Sveriges ekonomiska återhämtning efter pandemin.